

אוֹשְׁפִיזֵי חֲדָאן עִמִּיהָ. וְעַל דָּא פְּתִיב, (דברים לג) אֲשֶׁרִיף
 יִשְׂרָאֵל מִי כְמוֹךָ. וּכְתִיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

(ויקרא כ"ד) וַיִּקְחוּ אֵלָיךְ שֶׁמֶן זֵית זַךְ פְּתִית לְמֵאֹר וְגו', אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, הָא אֹקְמוּהָ. אָבֵל אֲמַאי אֲסַמִּיךְ
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פְּרָשָׁה דָּא, לְפְרֻשַׁת מוֹעֲדִים. אֶלָּא,
 כְּלָהוּ בּוֹצִינִין עֲלָאִין, כְּלָהוּ בּוֹצִינִין לְאֲדִלְקָא מְשַׁח רְבוּת
 עֲלָאָה, וְהָא אֶתְמַר. וְעַל יְדִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל, מִתְּבַרְכָּאן
 עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְאֲדִלְקוּ בּוֹצִינִין, כְּמָה דְּאֹקְמוּהָ
 דְּכְתִיב, (משלי כז) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לָב, חֲדוּתָא (דף ק"ה ע"א)
 דְּעֲלָאִין וְתַתְּאִין.

רַבִּי אֲבָא פְּתַח, (תהלים לב) שֶׁמְחוּ בֵּינִי וְגִילּוֹ צְדִיקִים, (שְׁמֹחוּ
 בֵּינִי כְּמָה דְּאֶתְ אֲמַר) וּכְתִיב, (תהלים קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ
 נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בּוֹ. וְאֹקְמוּהָ, דְּהָא בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 (נ"א בְּמוֹעֲדֵיָא) בְּעֵי לְמַחְדֵּי, וְלֹאֲנַהֲרָא אֲנַפִּין, וַיִּשְׁתַּכַּח בַּר נֶשֶׁךְ
 בְּחֻדָּה, בְּגִין דְּהָהוּא חֻדָּה דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הוּי,
 דְּכְתִיב נִגִּילָה וְנִשְׁמַחָה בּוֹ בְּיוֹמָא. בּוֹ: בְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, וְכֹלָא חַד מְלָה.

שְׁמֹחוּ בֵּינִי, כַּד דִּינִין אֶתְכַפִּיין, וְרַחֲמֵי אֶתְעֵרוּ, וְכַד
 מִתְעָרִי רַחֲמֵי, כְּדִין וְגִילּוֹ צְדִיקִים, (בְּתִיב) צְדִיק
 וְצַדִּיק מִתְּבַרְכָּאן כְּחֲדָא, דְּאֶקְרוּן צְדִיקִים, כְּמָה דְּאֶתְמַר,

דְּהָא אֱלִין מִתְּבָרְכָאן (ס"א מְבָרְכִין) לְעֵלְמִין, וְחֲדָאן לְעֵלְמִין
כְּלָהוּ. וְהֲרַנִּינוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב, אֱלִין בְּנֵי מְהֵימְנוּתָא,
לְאַתְקֻשְׂרָא בְּהוּ.

וּבְכֻלָּא, בְּעֵי עוּבְדָא לְתַתָּא, לְאַתְעָרָא לְעֵילָא. תָּא חֲזִי,
מָאן דְּאָמַר דְּלָא בְּעֵיָא עוּבְדָא בְּכֻלָּא, אוּ מְלִין
לְאַפְקָא לֹון וּלְמַעְבַּד קָלָא בְּהוּ, תִּיפַח רוּחִיהָ. וְהָא הָכָא
פְּרֻשְׁתָּא דָּא אוּכַח, אַדְלָקוּת בּוּצִינֵיָא, וּקְטַרְת בּוּסְמִין,
(פְּחָדָא בְּגִין) דְּכְתִיב שֶׁמֶן וּקְטַרְת יִשְׁמַח לֵב. (וּבְהָאִי) וּבְעוּבְדָא
דָּא אֲשֶׁתִּכַּח אַדְלָקוּתָא לְעֵילָא וְחֲדוּתָא לְתַתָּא (ס"א אַדְלָקוּתָא
וְחֲדוּתָא לְעֵילָא וְתַתָּא) וְאַתְקֻשְׂרוּתָא פְּחָדָא כְּדָקָא יְאוּת. (וּבְעוּבְדָא
דְּלַתְתָּא אַתְעָר עוּבְדָא דְלְעֵילָא) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מְזִבַּח דְּלַתְתָּא,
אַתְעָר מְזִבַּח אַחֲרָא. כִּהֵן דְּלַתְתָּא, אַתְעָר כִּהֵן אַחֲרָא.
בְּעוּבְדָא דְּלַתְתָּא, אַתְעָר עוּבְדָא לְעֵילָא.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָווּ אֲזִלֵי בְּאוּרְחָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי
לְרַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב (ישעיה נח) וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנָג
לְקָדוֹשׁ יְיָ מְכַבֵּד וְגו', וְכַבֵּדְתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרַכִּיךְ שְׁפִיר.
אַבְל מִמְּצוּא חֶפְצְךָ וְדִבְר דְּבַר מָה הוּא. וּמַאי גְרִיעוּתָא
הוּא לְשַׁבַּת.

אָמַר לִיהָ, וְדַאי גְרִיעוּתָא הוּא, דְּלִית לָךְ מְלָה וּמְלָה
דְּנַפִּיק מִפּוּמִיָּה דְּבַר נָשׁ, דְּלִית לָהּ קָלָא, וְסִלְקָא
לְעֵילָא, וְאַתְעָר מְלָה אַחֲרָא. וּמַאי הוּא. הֵהוּא דְּאַקְרִי

חֹל, (לְעִילָא) מְאִינוּן יוֹמִין דְּחֹל. וְכֹד אֶתְעַר חֹל בְּיוֹמָא
 קַדִּישָׁא, גְּרִיעוּתָא הוּא לְעִילָא וְדָאִי. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְכֹנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׂאֵלֵי עָלֶיהָ, מֵאֵן הוּא דְּבַעֵי לְאַפְרָשָׁא
 זְווגָא דִּילָן. מֵאֵן הוּא דְּבַעֵי חֹל הָכָא. עֲתִיקָא קַדִּישָׁא
 לָא אֶתְחַזִּי, וְלָא שְׂרִיא עַל חֹל.

בְּגִין כֹּף, הִרְהוּר מוּתָר. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּהִרְהוּר לָא
 עֲבִיד מְדֵי וְלָא אֶתְעֲבִיד מִנִּיהָ קָלָא, וְלָא סָלִיק.
 אֲבַל לְבַתֵּר דְּאַפִּיק מְלָה מְפּוּמִּיָּה, הֵהוּא מְלָה אֶתְעֲבִיד
 קָלָא, וּבְקַע אֲוִירִין וּרְקִיעִין, וְסִלְקָא לְעִילָא, וְאֶתְעַר
 מְלָה אַחֲרָא. וְעַל דָּא מִמְצוּא חֲפָצָךְ וְדָבָר דְּבָר כְּתִיב.
 וּמֵאֵן דְּאַפִּיק מְלָה קַדִּישָׁא מְפּוּמִּיָּה, מְלָה דְּאֹרִייתָא,
 אֶתְעֲבִיד מִנִּיהָ קָלָא, וְסָלִיק לְעִילָא, וְאֶתְעַרוּ קַדוּשֵׁי
 מְלָכָא עֲלָאָה, וּמִתְעַטְרֵן בְּרִישִׁיָּה, וְכִדִּין אֶשְׁתַּכַּח חֲדוּתָא
 לְעִילָא וְתַתָּא.

אֲמַר לֵיהּ, וְדָאִי הָכִי הוּא. וְהָא שְׂמַעְנָא מְלָה. אֲבַל מֵאֵן
 דְּשָׂאֲרֵי בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא, עֲבִיד גְּרִיעוּתָא
 לְשַׁבַּת, אוּ לָא. אִי תִימָא דְלָא עֲבִיד גְּרִיעוּתָא, הָא
 סְעוּדַתִּי דְּמַהִימְנוּתָא בְּטִיל מִנִּיהּ, וְעוֹנְשִׁיָּה סָגִי, הָא
 חֲדוּתָא דְּשַׁבַּת בְּטִיל מִנִּיהּ.

אֲמַר לֵיהּ, מְלָה דָּא שְׂמַעְנָא, דְּדָא הוּא דְּאֶשְׁגַּחַן עָלֶיהָ
 מְלַעֲיָלָא, מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא. בְּגִין דְּהָאִי יוֹמָא,

חֲדוּתָא הוּא לְעִילָא וְתַתָּא. חֲדוּתָא דְכָל חֲדוּן. חֲדוּתָא,
 דְכָל מְהִימְנוּתָא בֵּיה אֲשַׁתְּכַח. וְאַפִּילוּ רְשָׁעִים דְגִיְהִנְם
 נִיּוּחִין בְּהַאי יוּמָא. וְהַאי בַר נָשׁ לִית לִיה חֲדוּתָא, וְלִית לִיה
 נִיּוּחָא, וְשַׁנְיָא דָּא מִכָּל עֲלָאִין וְתַתָּאִין. כְּלָהוּ שְׂאֵלִין
 עָלֵיהּ, מַאי שַׁנְיָא דְפִלְנִיָּא הוּא בְּצַעֲרָא.

וּבְשַׁעֲתָא דְעַתִּיקָא קִדְיִשָׁא אֲתַגְּלִי בְּהַאי יוּמָא,
 וְאֲשַׁתְּכַח הַאי בְּצַעֲרָא, צְלוּתִיה סִלְקָא
 וְקִימָא קַמִּיהּ, כְּדִין אֲתַקְרְעוּ כָּל גְּזֵרֵי דִינִין דְּאֲתַגְּזְרוּ
 עָלֵיהּ, וְאַפִּילוּ אֲסַתְּכְמוּ בְּבִי דִינָא דְמַלְכָּא עָלֵיהּ לְבִישׁ,
 כְּלָא אֲתַקְרַע, בְּגִין דְּבְשַׁעֲתָא דְעַתִּיקָא אֲתַגְּלִיָּא, כָּל
 חִירוּ וְכָל חִידוּ אֲשַׁתְּכַח, בְּגִין דְּאֲתַגְּלִיָּא בְּהַלּוּלָא
 דְּמַלְכָּא.

וְעַל דָּא תַנִּינָן, קוֹרְעִין לוֹ גְּזֵר דִינּוּ שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה.
 מֵאֵן שְׁבַעִין שָׁנָה. אֲלָא אֶף עַל גַּב דְּאֲסַכְּמוּ עָלֵיהּ
 כָּל אֵינּוֹן שְׁבַעִין כְּתָרֵי מַלְכָּא, דְּהוּא אֲתַחְזִי בְּהוּ, כְּלָא
 אֲתַקְרַע. בְּגִין דְּעַתִּיקָא קִדְיִשָׁא נְטִיל (ס"א בְּטִיל לִיה וְהַנִּי) לִיה
 לְבַר נֶשׁ, וְהַנִּי (דף ק"ה ע"ב) מְלִי, כִּד מְתַעֲרֵי עָלֵיהּ בְּחַלְמָא
 בְּלִילִיָּא דְשַׁבְּתָא.

לְמַלְכָּא דְעַבִּיד הַלּוּלָא לְבִרְיָהּ, וְגֵזֵר חֲדוּתָא עַל כְּלָא.
 בְּהַאי יוּמָא דְהַלּוּלָא, כָּל עַלְמָא הוּוּ חֲדָאן, וּבַר
 נֶשׁ חַד הוּוּ עַצִּיב, תַּפִּיס בְּקוּלְרָא. אֲתָא מַלְכָּא לְחֲדוּתָא,

חָמָא כָּל עֲמָא חֲדָאן כְּמָה דְאִיהוּ גְזֹר. זְקַף עֵינוּי, חָמָא
הָהוּא בַר נֶשׁ תְּפִיס בְּקוּלְרָא עֲצִיב. אֲמַר, וּמָה כָּל בְּנֵי
עֲלָמָא חֲדָאן בְּהַלּוּלָא דְבָרִי, וְדָא תְּפִיס בְּקוּלְרָא. מִיַּד
פְּקִיד וַנִּפְקִי לֵיהּ, וְשָׂאֲרוּ לֵיהּ מְקוּלְרִיָּה. (ס"א מְקַטְרוּי)

כִּךְ הָאִי דְשָׂאֲרִי בְּתַעֲנִיתָא בְּשַׁבְּתָא, כָּל עֲלָמָא חֲדָאן,
וְאִיהוּ עֲצִיב, וְהָאִי אֲתַפֵּס בְּקוּלְרָא. בְּשַׁעֲתָא
דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא אֲתַגְלִיָּא בְּהָאִי יוּמָא, וְאֲשַׁתְּכַח הָאִי בַר
נֶשׁ תְּפִיס בְּקוּלְרָא, אֲפֹּךְ עַל גַּב דְאֲסַפִּימוּ עָלֵיהּ כָּל אֵינוֹן
שְׁבַעֵין שְׁנִין דְאֲמָרוּ, כִּלְאָא אֲתַקְרַע, וְלֹא שָׂאֲרִי עָלֵיהּ
דִּינָא. בְּיוּמָא אַחְרָא אֵית בֵּיהּ רֶשׁוּ לְמַקְרַע לֵיהּ, בְּהָהוּא
יוּמָא, כָּל שְׁכֵן שַׁבַּת.

דְלִית לָךְ יוֹם דְלֹא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ חֵילָא, וּמֵאֵן דְשָׂאֲרִי
בְּתַעֲנִיתָא דְחֲלָמָא בְּהָהוּא יוּמָא, לֹא סָלִיק הָהוּא
יוּמָא עַד דְקָרַע דִּינֵיהּ. אֲבָל לָאוּ דְשְׁבַעֵים שָׁנָה כְּיוּמָא
דְשַׁבַּת. בְּגִין כִּךְ, בְּהָהוּא יוּמָא מִמָּשׁ, וְלֹא בְּיוּמָא אַחְרָא,
דְלִית רֶשׁוּ לְיוּמָא עַל יוּמָא אַחְרָא. כָּל יוּמָא, מֵה דְאִירַע
בְּיוּמֵיהּ, עָבִיד. דְלֹא אִירַע בְּיוּמֵיהּ, לֹא עָבִיד. וְעַל דָּא
לֹא לְבַעֵי לֵיהּ לְאֵינֶשׁ לְסַלְקָא לֵיהּ מִיוּמָא דָּא לְיוּמָא
אַחְרָא. וּבְגִין כִּךְ, דְבַר יוֹם בְּיוּמוֹ תַנְיִנֹן, וְלֹא דְבַר יוֹם
לְיוּמָא אַחְרָא.

וְתָא חֲזִי, לָאוּ לְמַגְנָא מִתְעָרִי עָלֵיהּ בְּחֲלָמָא, בְּגִין

לְמַתְבַּע עָלֶיהָ רַחֲמֵי. וְוִי לְהֵהוּא בַר נָשׁ דְּלֹא מִתְעָרִי
 עָלֶיהָ, וְלֹא אוֹדְעוּ לִיהָ בְּחֻלְמָא, דְּהֵא אֶקְרִי רַע. וּבְגִינִי
 כֶּךָ, (תחלים ה) לֹא יְגוֹרְךָ רַע כְּתִיב. וּכְתִיב (משלי יט) בַּל יִפְקֹד
 רַע, בַּל יִפְקֹד, בְּגִין דְּאִיהוּ רַע.

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב (ישעיה נח) מִמְּצוֹא חֲפָצְךָ וְדַבֵּר דְּבַר,
 כִּיּוֹן דְּכְתִיב מִמְּצוֹא חֲפָצְךָ, מֵהוּ וְדַבֵּר דְּבַר. אֲלֵא,
 עַד דְּיִגְזֹר מְלָה כְּדָקָא יְאוּת, וְיִמְלַל לִיהָ. וְדַאי כֶּךָ הוּא
 בְּרִירָא דְּמְלָה, מִשְׁמַע דְּכְתִיב וְדַבֵּר דְּבַר. זַכָּאִין אִינּוֹן
 יִשְׂרָאֵל בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא דְּאִתִּי, עָלֵיהוּ כְּתִיב, (ישעיה
 סג) וַיֹּאמֶר אֲךָ עַמִּי הִמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקֹרוּ וַיְהִי לָהֶם
 לְמוֹשִׁיעַ.

(ויקרא כד) וַיֵּצֵא בֶן אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית וְהוּא בֶן אִישׁ מִצְרִי וְגו'.
 וַיֵּצֵא, רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, נִפְק מִכְּלָלָא דְּחוּלְקָא
 דְּיִשְׂרָאֵל, דְּנִפְק מִכְּלָלָא דְּכָלָא, נִפְק מִכְּלָלָא
 דְּמַהִימְנוּתָא. וַיִּנְצוּ בַּמַּחְנֶה, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא, כָּל מֵאן
 דְּאִתִּי מְזוּהָמָא דְּזוֹרְעָא, לְסוּף גְּלִייהָ לִיהָ קַמִּי כָּלָא. מֵאן
 גָּרִים לִיהָ, זוּהָמָא דְּחוּלְקָא בִישָׁא דְּאִית בֵּיהָ. דְּלִית לִיהָ
 חוּלְקָא בְּכָלָלָא דְּיִשְׂרָאֵל.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (משלי כה) כְּבוֹד אֱלֹהִים הִסְתֵּר דְּבַר וּכְבוֹד
 מְלָכִים חִקֹּר דְּבַר. כְּבוֹד אֱלֹהִים הִסְתֵּר דְּבַר, דְּלִית
 רְשׁוּ לְבַר נָשׁ לְגַלְאָה מְלִין סְתִימִין, דְּלֹא אֶתְמַסְרוּ

לְאֶתְגַּלְיָא. מְלִין דְּחָפָא לֹון עֲתִיק יוֹמִין, כְּמָה דְּאֶתְ אֲמֹר,
 (ישעיה כג) לְאֶכּוּל לְשִׁבְעָה וְלִמְכֹסָה עֲתִיק. לְאֶכּוּל לְשִׁבְעָה,
 עַד הֵהוּא אֶתְר דְּאִית לִיה רֶשׁוּ וְלֹא יִתִיר. וְעַם כָּל דָּא,
 וְלִמְכֹסָה עֲתִיק, לְמְכֹסָה עֲתִיק וְדָאֵי.

דְּבַר אַחַר, לְאֶכּוּל לְשִׁבְעָה, אֵינּוֹן חֲבַרְיָא דִּידְעִין אֲרַחִין
 וְשִׁבְלִין לְמִיָּהָ בְּאֶרֶח מְהִימְנוּתָא כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּגוֹן דְּרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן שְׂאֲרֵי בְּגוּיָה. וְלִמְכֹסָה עֲתִיק,
 מְדַרְיִן אֲחַרְנִין דְּהָא כְּלֵהוֹן לָא אֲתַחְזוֹן לְאֶכּוּל וְלְשִׁבְעָה
 וְלְאֶתְגַּלְיָא מְלִין בְּגוּוּיָהוּ, אֶלָּא לְמְכֹסָה עֲתִיק, כְּמָה
 דְּאֶתְ אֲמֹר, (קהלת ד) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחַטִּיא אֶת בְּשָׂרְךָ.
 בְּיוֹמוֹי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הָוָה בַּר נָשׁ אֲמֹר לְחֲבַרְיָה, פִּתַּח
 פִּיךָ וַיֹּאֲרוּ דְבַרְיָךְ. בְּתַר דְּשָׁכִיב, הָוּוּ אֲמַרִי, אַל
 תִּתֵּן אֶת פִּיךָ וְגו'. בְּיוֹמוֹי, לְאֶכּוּל לְשִׁבְעָה. בְּתַר דְּשָׁכִיב,
 וְלִמְכֹסָה עֲתִיק. דְּחֲבַרְיָא מְגַמְגְמִי, וְלֹא קִיָּיִמי בְּמְלִין.
 דְּבַר אַחַר, לְאֶכּוּל לְשִׁבְעָה: בְּאֵינּוֹן מְלִין דְּאֶתְגַּלְיָין.
 וְלִמְכֹסָה עֲתִיק: בְּאֵינּוֹן מְלִין דְּאֶתְחַפִּיין.

(דף ק"ו ע"א)

וַיִּקּוּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם, מֵהוּ וַיִּקּוּב. רַבִּי
 אָבָא אֲמֹר, וַיִּקּוּב וְדָאֵי, כְּמָה דְּאֶתְ אֲמֹר, (מלכים ב
 יב) וַיִּקּוּב חוֹר בְּדִלְתּוֹ, נָקִיב מַה דְּהָוָה סְתִים. וְשֵׁם אֲמוֹ
 שְׁלוֹמִית בֵּת דְּבַרִי, עַד כָּאֵן סְתִים שְׁמָא דְּאֲמִיהָ, כִּיּוֹן
 דְּכַתִּיב וַיִּקּוּב, נָקִיב שְׁמָא דְּאֲמִיהָ.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, אִי לָאוּ דְבוּצִינָא קְדִישָׁא קְיִמָּא
 בְּעַלְמָא, לָא אַרְשִׁינָא לְגַלְתָּהּ, (מִכְּפֵאן וְהִלְתָּהּ) דִּהָא לָא
 אֲתִיִּיהִיב מְלָה דָּא לְגַלְתָּהּ אֶלָּא לְחִבְרִיָּא, דְּאִינוּן בֵּין
 מִחְצְדֵי חֻקְלָא (דְּאִי לָאוּ). תִּיפַח רוּחִיהוּן דְּאִינוּן דְּאֲתִיִּין
 לְגַלְתָּהּ, לְאִינוּן דְּלֹא יַדְעִי.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיִּנְצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶן הַיִּשְׂרָאֵלִית וְאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי, הָאִי קָרָא הָא אוֹקִימָנָא, אָבֵל דָּא בַר
 אִינְתוּ אַחְרָא דְּאָבוּי, בְּעָלָה דְּשְׁלוּמִית הוּהּ. וְכִיוֹן דְּאֲתָא
 הֵהוּא מְצָרָא עָלָהּ, בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, תָּב לְבֵיתָא וַיִּדַּע
 מְלָה, אֲתַפְרֵשׁ מִנָּה וְלֹא אֲתָא עָלָהּ. וְנָטַל אִינְתוּ אַחְרָא,
 וְאוּלִיד לְהָאִי, וְאֶקְרִי אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְאַחְרָא בֶן
 הַיִּשְׂרָאֵלִית. אִי אִינוּן אִינוּן אִינוּן הֲכָא כְּחָדָא, מְאִי קָא בְּעִי
 הֲכָא שְׂמָא קְדִישָׁא. וְאַמְאִי קָלַל שְׂמָא קְדִישָׁא.

אֶלָּא, אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי אָמַר מְלָה מְאִמִּיהּ, מְגוּ קְטָטָה.
 מִיד וַיִּקְוֹב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית. כְּמָה דְּאֲתָ
 אָמַר, וַיִּקְוֹב חוֹר בְּדַלְתוֹ. רְזָא דְּמְלָה, נָטַל ה' דְּשְׂמָא
 קְדִישָׁא, וְלִיִּט, לְאַגְנָא עַל אִמִּיהּ. וְדָא הוּא נְקִיבָא,
 דְּאִיהוּ נְקִיב וּפְרִישׁ שְׂמָא קְדִישָׁא. וְלִמְחְצְדֵי חֻקְלָא
 אֲתַמַּר. וְרְזָא דְּמְלָה, (מְשֻׁלִי ל) כֵּן דְּרַף אִשָּׁה מְנַאֲפַת וְגו',
 זְכָאָה חוּלְקִיהוּן דְּצְדִיקָיָא, דְּיַדְעִין מְלָה, וּמְכַסְיִין לָהּ.
 וְעַל דָּא אֲתַמַּר, (מְשֻׁלִי כַּה) רִיבְךָ רִיב אֶת רַעְךָ וְסוּד אַחַר אֶל
 תִּגַּל.

ה' בְּתֵרָאָה, הוֹת נֹוֹקְבָא דִּינְקָא בְּתֵרִין סְטֵרִין, בְּגִין כִּף
נְטָלָא זַיִינִין דְּמִלְכָא, וְנִקְמַת נִקְמָהָא, דְּכְתִיב הוֹצֵא
אֶת הַמִּקְלָל. עַל דָּא כְּתִיב, אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ,
דְּחִילוּ דְּאִימָא אַקְדִּים לְאַבָּא. וְזַכָּאִין אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל
בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְּאִתִּי.

(ויקרא כ"ד) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלָל
אֱלֹהָיו וְנִשְׂא חֲטָאוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הָא אֹוֹקְמוּנָה.
אַבְל כִּי יִקְלָל אֱלֹהָיו סְתִים. וּבְגִין דְּאָמַר אֱלֹהָיו סְתָם,
לְכַף וְנִשְׂא חֲטָאוֹ. דְּהָא לָא יִדְעִינן מַאן הוּא אֱלֹהָיו, מַאן
דְּחָלָא דִּילֵיהּ, אִי אַחַד מִן הַשָּׁרִים, אוּ חַד מִן כְּכַבֵּיִיא,
אוּ חַד מִדְּבַרֵּי עֶלְמָא.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי צְדִיק גָּמוּר הוּא, לָא יִתְעַר (ס"א מְלָה)
חִילֵיהוֹן, וְכִיּוֹן דְּאִתְעַר מְלָה דָּא, חִיִּישִׁינן מִינּוֹת
אַזְדַּרִּיקַת בֵּיהּ, וְלָא יָמוּת (ס"א אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִפִּילוּ צְדִיק גָּמוּר לָא יָמוּת)
עַל דָּא, בְּגִין דְּאִיהוּ מְלָה סְתִים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דָּאִין לִיהּ לְטַב בְּהָא, דְּאִי אָמַר אֱלֹהֵי,
יְכִיל לְמַטְעֵן אֱלֹהֵי דְּהוּה עַד הַשְּׁתָא, דְּאִתְמַשְׁכְּנָא
אַבְתְּרִיהּ בְּלַבָּאֵי, וְהַשְּׁתָא אַהֲדַרְנָא לְקַבְלָא מְהִימְנוּתָא
עֲלָאָה. אַבְל אִי אָמַר יִי אֱלֹהִים, אוּ יִי, וְנִקִּיב לִיהּ
בְּשִׂמָא, הָאִי לִית לִיהּ לְמַטְעֵן בְּהָאֵי, בְּגִין דְּדָא הוּא
מְהִימְנוּתָא דְּכֻלָּא, וְכֻלָּא אֶת וְאֶת (צ"ב ע"ב) דְּשִׂמָא קְדִישָׁא
דָּא, סִלְקָא לְשִׂמָא שְׁלִימָא. (ס"א לְשַׁבְחָא)

דָּבָר אַחַר וַיִּקּוּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם וַיִּקְלַל.
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וַיִּקּוּב בֶּן הָאִשָּׁה, אֲמַאי. אֵלָּא כְּמָה
 דְּאִוְקְמוּהָ. אָבֵל הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, בַּעֲלָה דְשְׁלוּמִית הָוּה.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּרִיָּה דְבַעֲלָה דְשְׁלוּמִית מֵאַנְתּוֹ אַחֲרָא
 הָוּה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, נִצּוּ כַּחֲדָא, וְאָמַר לִיה מְלָה
 מֵאִימִיָּה, וְכִי אָבוּי הָוּה דְאַתְקַטְל בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, כְּמָה
 דְּאִוְקְמוּהָ דְכְּתִיב (שמות ב) הִלְהִרְגֵנִי אֶתָּה אוֹמֵר, דְּהָא
 בְּשִׁמְא קְדִישָׁא, קְטִיל לִיה מִשָּׁה, וְעַל דָּא אוֹשִׁיט מְלָה
 לְקַבְּלִיהָ.

וְדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּקּוּב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת הַשֵּׁם
 וַיִּקְלַל וַיִּבְיֵאוּ אוֹתוֹ אֶל מִשָּׁה. אֲמַאי. (ס"א לגביה דְּמִשָּׁה
 בְּגִין דְּקָטִיל לְאַבוּהִי וְכוּ') בְּגִין דְּמָטָא לְגַבִּיָּה דְּמִשָּׁה, עַל דְּקָטִיל
 לְאַבוּהִי בְּשִׁמְא קְדִישָׁא. בְּגִין כֶּךָ וַיִּבְיֵאוּ אוֹתוֹ אֶל מִשָּׁה.
 כִּיּוֹן דְּחָמָא מִשָּׁה, מִיַּד וַיִּנְיַחוּהוּ בְּמִשְׁמֵר, וְאַבָּא וּבְרָא
 נְפֻלוּ בִידָא דְּמִשָּׁה.

אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהָיו וְנִשָּׂא חָטְאוֹ. רַבִּי יִצְחָק
 פִּתַּח, (תהלים פא) שָׁמַע עָמִי וְאַעֲיֵדָה בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם
 תִּשְׁמַע לִי לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכַר,
 כִּיּוֹן דְּכְּתִיב לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר, מֵאִי וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
 נֹכַר. (דף ק"ו ע"ב) אֵלָּא לֹא יִהְיֶה בְּךָ אֵל זָר, דְּלֹא יִיעוּל בַּר
 נַשׁ לְיִצְרַח הָרַע בְּגוּיָה, דְּכָל מֵאן דְּאִתֵּי לְאַתְחַבְּרָא בֵּיהָ,

אֵל זֶר שְׂרִיא בְּגוֹיָהּ, דְּהָא כַּד אֶתְחַבֵּר בַּר נָשׁ בֵּיהּ מִיַּד
אֲתִי לְאַעְבְּרָא עַל פְּתַגְמֵי אֹרִייתָא, אֲתִי לְאַעְבְּרָא עַל
מְהִימְנוּתָא דְשָׂמָא קְדִישָׁא, וְאֲתִי לְבַתַּר לְמַסְגַּד לְטַעֲוּוֹן
אַחֲרֹן, וְעַל דָּא כְּתִיב, לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, כִּיּוֹן דְּלֹא
יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, לֹא תִיתִי לְמַסְגַּד לְטַעֲוּוֹן אַחֲרֹן, וְלִמְעַבַּר
עַל מְהִימְנוּתָא דְשָׂמָא קְדִישָׁא. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, וְלֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל גֵּכָר, וּמְהִימְנוּתָא בִישָׂא דְבַר נָשׁ דָּא הוּא.
וְעַל דָּא כִּי יִקְלַל אֱלֹהִיו, דִּיכִיל לְמַטְעַן דְּהוּא לִיִּט
לְהֵהוּא אֵל זֶר, יִצְרָא בִישָׂא דְשְׂרִיא עָלֶיהָ לְזֻמְנִין,
וְאַנָּן לָא יִדְעִינָן מְלוּי אִי קְשׁוּט אִו לָאו. וְעַל דָּא, וְנָשָׂא
חֲטָאוּ. אֲבָל וְנוֹקֵב שֵׁם יי' מוֹת יוֹמַת.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי, אֲמַאי וְנָשָׂא חֲטָאוּ, וְנִסְלַח
חֲטָאוּ מִבְּעֵי לִיהּ. (ס"א אֶלָּא) אֲמַר לִיהּ, כְּגוֹן דְּאֲמַר
אֱלֹהֵי כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא סִתָּם, וְלֹא פְּרִישׁ. רַבִּי חֵיִיא אֲמַר,
כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו סִתָּם, וְלֹא פִירֵשׁ, וְהָא וּדְאִי וְנָשָׂא חֲטָאוּ.
אֲבָל וְנוֹקֵב שֵׁם יי' מוֹת יוֹמַת, דְּהָא הָכָא תְּלִיִיא
מְהִימְנוּתָא דְּכֻלָּא, וְלִית לִיהּ רִשׁוּ לְמַטְעַן עָלֶיהָ כְּלָל.

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, הָכִי הוּא וּדְאִי, דְּהָא שְׂמָא דָּא
מְהִימְנוּתָא דְּעֵלְאִי וְתַתְּאִי. וְעַל דָּא קִימִין עֲלָמִין
כְּלָהוּ, בְּאֵת חַד זְעִירָא, תְּלִיִין אֶלְפִין וְרַבּוּא רַבְּבָן
עֲלָמִין דְּכֻסּוּפִין, וְעַל דָּא תְּנִינָן, אֲתוּוֹן אֵלִין, קְשִׁירִין

אֵלַיִן בְּאֵלַיִן, וְכִמָּה אֶלֶף רַבָּן עֲלָאִין (ס"א ע'למין), תְּלִיִין
 בְּכָל אֶת וְאֶת, וְאִסְתְּלִיקוּ וְאִתְקִשְׁרוּ בְּמַהִימְנוּתָא (בְּאִתְגְּלִיָּא)
 וְסִתִּים בְּהוּ, מַה דְּלָא אִתְדְּבִקוּ עֲלָאִין וְתִתְאִין, אֹרִיִיתָא
 בְּהוּ תְּלִיָּא, עֲלֵמָא דִּין וְעֲלֵמָא דְּאִתִּי, הוּא וְשִׁמְיָה חַד.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לט) אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְּרַכִּי מִחַטּוֹא
 בְּלִשׁוֹנִי. וְכְתִיב (קהלת ה) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיָּא אֶת
 בְּשַׁרְךָ.

רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (שמות יט) לֹא תִגַּע בּוֹ יָד כִּי סָקוּל יִסְקַל
 אוּ יָרֵה יִירָה אִם בְּהֵמָה אִם אִישׁ לֹא יִחַיָּה בְּמִשׁוֹךְ
 הַיּוֹבֵל. וּמַה טּוֹרָא דְּסִינִי, דְּאִיהוּ טּוֹרָא כְּשֶׁאֵר טּוֹרִי
 עֲלֵמָא, בְּגִין דְּאִתְחַזִּי עֲלֵיהּ יִקְרָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא, כְּתִיב
 לֹא תִגַּע בּוֹ יָד כִּי סָקוּל יִסְקַל אוּ יָרֵה יִירָה, מֵאֵן דְּקָרִיב
 לְמִלְכָּא לָא כָּל שְׁכָן. וּמַה טּוֹרָא דְּסִינִי דְּיִכְיֵל בַּר נָשׁ
 לְאוֹשִׁיט בֵּיהּ יְדָא אֲרַח יִקָּר בְּדַחֲלֵלוּ, כְּתִיב לֹא תִגַּע בּוֹ
 יָד סִתָּם, וְאִפִּילוּ בְּאֲרַח יִקָּר. מֵאֵן דְּאוֹשִׁיט יְדִיהּ בְּאֲרַח
 קִלְנָא לְקָבִיל מִלְכָּא, לָא כָּל שְׁכָן.

רַבִּי יִיסָא פְּתַח וְאָמַר, (שמות א) אַל תִּקְרַב הַלּוֹם שֶׁל נְעֻלְיָךְ
 מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמָּת
 קֹדֶשׁ הוּא. וּמַה מִּשְׁהָ, דְּמֵן יוֹמָא דְּאִתְיַלִּיד זִיְהָרָא קְדִישָׁא
 עֲלָאָה לָא אַעֲדִי מִנִּיהּ, כְּתִיב בֵּיהּ אַל תִּקְרַב הַלּוֹם. אָמַר
 לֵיהּ, מִשְׁהָ, עַד כָּאֵן לָא אַנְתָּ כְּדָאִי לְאַשְׁתַּמְשָׂא בִּיקְרִי,

שֶׁל נְעֻלְיָךְ. וּמָה מִשָּׁה כֶּךָ, דְהוּה קָרִיב בְּדַחֲלֵיוּ בְקַדְוִשָּׁה
כְּתִיב בֵּיהּ הֵכִי. מֵאֵן דְקָרִיב בְּאַרְח קְלָנָא לְגַבִּי מִלְכָּא,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיוּ וְנִשְׂא חֲטָאוּ.
תָּא חֲזִי, כַּד הוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, הוּוּ יַדְעֵי בְּאִינּוֹן
רַבְרַבִּי עֲלָמָא, דְמִמְנָן עַל שְׂאָר עַמִּין, וְכָל חַד וְחַד הוּוּ
לֵיה דְחֵלָא בְּלַחֲדוּי מְנַיְיָהוּ. כִּיּוֹן דְאַתְקַשְׁרוּ בְקַשְׁרָא
דְמַהִימְנוּתָא, וְקָרִיב לֹון קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְפוּלְחָנִיהּ,
אַתְפְּרָשׁוּ מְנַיְיָהוּ וְקָרִיבוּ לְגַבִּי מְהִימְנוּתָא עֲלָאָה קְדִישָׁא.
וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב, אִישׁ אִישׁ כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיוּ, וְאַף עַל גַּב
דְּפוּלְחָנָא נּוֹכְרָאָה הוּא, כִּיּוֹן דְאַנָּא פְּקִידַת לֹון מְמַנָּא
לְדַבְרָא עֲלָמָא מֵאֵן דְלֵיִיט וּמְבַזֵּי לֹון, וְנִשְׂא חֲטָאוּ וְדַאי,
דְהָא בְּרִשׁוּתֵי קַיְיִמִין וְאַזְלֵי וּמְדַבְרִין בְּנֵי עֲלָמָא. אֲבָל
וְנוֹקֵב שֵׁם יי' מוֹת יוּמַת, לָאוּ וְנִשְׂא חֲטָאוּ כַּמָּה לְאַלְיָן,
אַלָּא מוֹת יוּמַת. מוֹת בְּעֲלָמָא דִּין, יוּמַת בְּעֲלָמָא דְאַתֵּי.
לְאַלְיָן וְנִשְׂא חֲטָאוּ, בְּגִין דְמְבַזֵּי עוּבְדֵי יְדוּי, מְבַזֵּי
לְשִׁמְשֵׁי דְאַנָּא פְּקִידִית, וְאַסִּיר הוּא, אֲבָל מִיתָה לָּא
אַתְחַיִּיב בְּהוּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּוּ אָזִיל בְּאַרְחָא, וְהוּוּ עַמִּיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר
וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה מָטוּ
לְחַד טִיקְלֵי דְמִיָּא, פּוּסְקָרָא רַבִּי יוֹסִי בְקַטְפוּי לְגוּ מִיָּא,

אָמַר (דף ק"ז ע"א) קוּטְרָא דְקוּסְטֵי דְמִיָּא וְלוֹאֵי לָא שְׂכִיחַ. אָמַר
 לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָסִיר לָךְ. שְׁמַשָּׁא דְעֶלְמָא הוּא, וְאָסִיר
 לְאַנְהָגָא קֶלְנָא בְּשְׁמַשָּׁא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל שְׁפָן
 דְאִינוּן עוּבְדֵי קְשׁוּט, בְּנִימוּסֵי דְקֶסְטִירָא עֲלָאָה שְׂכִיחֵי.
 פְּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
 וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה,
 סִתָּם, אֲפִילוּ נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים וִיתוּשִׁים, וְאֲפִילוּ אִינוּן
 דְאֶתְחַזוֹן מִחֲבֵלֵי עֲלָמָא, בְּכֻלְהוּ פְּתִיב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד
 כְּלָהוּ שְׁמַשֵּׁי עֲלָמָא, מִדְּבַרֵי עֲלָמָא, וּבְנֵי נְשָׂא לָא יַדְעֵי.
 עַד דְהוּוּ אֲזֵלִי, חָמוּ חַד חוּיָא מִדְּבַר קַמִּיָּהוּ, אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, וְדַאי דָּא אֲזֵיל לְאַרְחָשָׁא לֶן נִיסָא, רַהֲט
 הֵהוּא חוּיָא קַמִּיָּהוּ, וְקַטְר בְּחַד אַפְעָה בְּקִיטְרָא דְאוּרְחָא
 סִטוּן (ס"א נַצֵּן) חַד בְּחַד וּמִיתוּ. כַּד מָטוּן, חָמוּ לֹון לְתַרוּוִיָּהוּ
 שְׂכִיבִין בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְרַחֲשֵׁי
 לֶן נִיסָא. דִּהָא כָּל מָאן דְאַסְתָּכֵל בְּהָאֵי, כַּד אִיהוּ
 בְּקִיּוּמִיהָ, אוּ אִיהוּ יִסְתָּכֵל בְּבַר נֶשׁ, לָא יִשְׁתַּזְיֵב וְדַאי,
 כָּל שְׁפָן אִי יִקְרַב בְּהַדִּיהָ. קָרָא עֲלִיהָ, (תהלים צא) לֹא תֹאנְנָה
 אֲלֵיךְ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶךְ. וּבְכֻלָּא עֲבִיד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיחוּתָא דִּילֵיהָ, וְלִית לֶן לְאַנְהָגָא קֶלְנָא בְּכָל
 מַה דְאִיהוּ עֲבִיד. וְעַל דָּא פְּתִיב, (תהלים קמה) טוֹב יְיָ לְכָל
 וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וּכְתִיב, יוֹדוּךְ יְיָ כָּל מַעֲשָׂיֶךְ. (גדפס

רַבִּי שְׁמֵעוֹן פָּתַח, (שיר השירים ב) אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשְׁנַת
הָעֵמְקִים. כִּמָּה חֲבִיבָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל קָמִי קוֹדֶשׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְשִׁיבָה לֵיהּ, וְהִיא
מְשִׁיבַת לֵיהּ תְּדִיר. וְכִמָּה שְׁבַחִין וּמְזַמְרִין אֶתְקַנַּת לֵיהּ
לְמַלְכָּא תְּדִיר. וְזָכָא חוֹלְקֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, דְּאֶחֱיָדָן בְּעַדְבָּא
דְּחוֹלְקָא קְדִישָׁא, כִּמָּה דְכַתִּיב, (דברים לב) כִּי חָלַק יי' עִמוֹ
יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ.

אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאֶקְרִי חֲבַצְלַת,
דְּקִימָא בְּשִׁפְרוֹ דְּנוּי בְּגִנְתָּא דְּעַדָּן לְאַתְנַטְעָא.
הַשָּׁרוֹן, דְּהִיא (נטרת נ"א שרה) וּמְשִׁיבַת לֵיהּ לְמַלְכָּא עֲלָאָה.
דְּבַר אַחַר אֲנִי חֲבַצְלַת הַשָּׁרוֹן, דְּבַעֲיָא לְאַשְׁתְּקָאָה מְשִׁקְיוֹ
דְּנַחֲלָא עֲמִיקָא, מְבוּעָא דְּנַחֲלִין. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר (ישעיה לג)
הִיא הַשָּׁרוֹן (בְּעֶרְבָה). (לָאָגַם מִים) שׁוֹשְׁנַת הָעֵמְקִים, דְּקִימָא
בְּעֵמִיקְתָּא דְּכֻלָּא. (בראשית רכ"א ע"א)

שׁוֹשְׁנַת הָעֵמְקִים. מֵאֵן אֵינּוֹן עֵמְקִים. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר
(תהלים קל) מִמֵּעֵמְקִים קָרָאתִיךְ יי'. חֲבַצְלַת
הַשָּׁרוֹן, מֵהָהוּא אַתְר דְּשִׁקְיוֹ דְּנַחֲלִין עֲמִיקִין נְפִיקִין, וְלֹא
פִּסְקִין לְעֲלָמִין. שׁוֹשְׁנַת הָעֵמְקִים, שׁוֹשְׁנַת דְּהָהוּא אַתְר
דְּאֶקְרִי עֲמִיקָא דְּכֻלָּא, סְתִים מְכַל סְטְרִין.

תָּא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא חֲבַצְלַת יְרוּקָא, בְּטְרַפִּין יְרוּקִין לְבַתְר
שׁוֹשְׁנָה, בְּתֵרִין גְּוֹוִנִין סוּמְק וְחוּוֹר. שׁוֹשְׁנַת: בְּשִׁית

טְרַפִּין. שׁוֹשְׁנַת: דְּשֵׁנִיאת גְּוֹנָהא, וְאִשְׁתְּנִיאת מְגֹוּנָא
 לְגֹוּנָא. שׁוֹשְׁנַת, בְּקִדְמִיתָא חֲבַצְלַת, בְּזִמְנָא דְּבַעֲיָא
 לְאִזְדִּוּגָא בֵּיהּ בְּמִלְכָא, אֶקְרִי חֲבַצְלַת. בְּתַר דְּאִתְדַבְּקַת
 בֵּיהּ בְּמִלְכָא, בְּאִינוּן נְשִׁיקִין, אֶקְרִי שׁוֹשְׁנַת. בְּגִין דְּכִתִּיב
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) שְׁפֹתוֹתָיו שׁוֹשְׁנִים. שׁוֹשְׁנַת הָעֵמֻקִּים. דְּהִיא
 שְׁנִיית וּמְשֵׁנִיאת גְּוֹנָהא, זְמַנִּין לְטַב, וְזְמַנִּין לְבִישׁ.
 זְמַנִּין לְדִינָא, וְזְמַנִּין לְרַחֲמֵי.

(בראשית ג) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תָאוּהּ הוּא
 לְעֵינַיִם וְגו'. תָּא חֲזִי, דְּהָא בְּנֵי נְשָׂא לָא יִדְעִין,
 וְלָא מְסַתְּפְלִין, וְלָא מְשַׁגְּיחִין, בְּשַׁעֲתָא דְּבִרָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, וְאוֹקִיר לִיהּ בִּיקִירוֹ עֲלָאָה, בְּעָא מְנִיָּה
 לְאִתְדַבְּקָא בֵּיהּ, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח יְחִידָאִי, וּבְלָבָא יְחִידָאִי,
 וּבְאַתֵּר דְּדִבְיָקוּתָא יְחִידָאָה, דְּלָא יִשְׁתַּנִּי וְלָא יִתְהַפֵּךְ
 לְעֲלָמִין, בְּהָהוּא קְשׁוּרָא דְּמְהִימְנוּתָא יְחִידָאָה, דְּכִלָּא
 בֵּיהּ אִתְקֶשֶׁר. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגֶּן.
 וּלְבַתֵּר סָאטוֹ מְאוּרְחָא דְּמְהִימְנוּתָא, וְשִׁבְקוּ אִילָנָא
 יְחִידָאָה עֲלָאָה מְכָל אִילָנִין, וְאַתּוּ לְאִתְדַבְּקָא
 בְּאַתֵּר דְּמְשַׁתְּנִי וּמְתַהַפֵּךְ מְגֹוּנָא לְגֹוּנָא, וּמְטַב לְבִישׁ,
 וּמְבִישׁ לְטַב, וּנְחַתּוּ מֵעֵילָא לְתַתָּא, וְאִתְדַבְּקוּ לְתַתָּא
 בְּשִׁנּוּיִין סְגִיאִין, וְשִׁבְקוּ עֲלָאָה דְּכִלָּא, דְּהוּא חַד, וְלָא
 אִשְׁתַּנִּי לְעֲלָמִין. הֵדָּא הוּא דְּכִתִּיב, (קהלת ז) אֲשֶׁר עָשָׂה

הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חֲשִׁבוֹנוֹת רַבִּים.
 וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חֲשִׁבוֹנוֹת רַבִּים וְדַאי, כְּדִין אֶתְהַפֵּךְ לְבִיּוֹהוּ
 בְּהֵיחִוּא סִטְרָא מִמֶּשׁ, זְמַנִּין לְטָב, זְמַנִּין לְבִישׁ, זְמַנִּין
 לְרַחֲמֵי, זְמַנִּין לְדִינָא. (ד' ק"ז ע"ב) כִּתְהוּא מְלָה דְאֶתְדַבְּקוּ בֶּה
 וְדַאי. וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חֲשִׁבוֹנוֹת רַבִּים, וְאֶתְדַבְּקוּ בֶּהוּ.

אֲמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אָדָם, שְׂבִקְת חַיִּי,
 וְאֶתְדַבְּקְת בְּמוֹתָא. חַיִּי, דְכָתִיב וְעַץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ
 הַגֶּן, עֵץ דְאֶתְקָרִי חַיִּים, דְמֵאן דְאֶחִיד בֵּיה, לָא טָעִים
 טַעֲמָא דְמוֹתָא לְעֵלְמִין. וְאֶתְדַבְּקְת בְּאִילָנָא אַחְרָא, הָא
 וְדַאי מוֹתָא הוּא לְקַבְּלָךְ. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (משלי ה) רַגְלֶיךָ
 יוֹרְדוֹת מוֹת וְגו'. וְכָתִיב (קהלת ז) וּמוֹצָא אֲנִי מֵר מִמוֹת אֶת
 הָאֵשֶׁה. וְדַאי בְּאַתֵּר דְמוֹתָא אֶתְדַבְּק, וְשִׁבְק אֶתֵּר דְחַיִּי,
 בְּגִין כֶּךָ אֶתְגַּזֵּר עָלֶיךָ וְעַל כָּל עֵלְמָא מוֹתָא.

אִי הוּא חֲטָא, כָּל עֵלְמָא מְאִי חֲטָאוּ. אִי תִימָא דְכָל בְּרִיּוֹן
 אָתוּ וְאֶכְלוּ מְאִילָנָא דָא, וְאֶתְרַמִּי מִכְּלָא. לָאו חֲכִי,
 אֶלָּא בְשַׁעְתָּא דְאָדָם קָאִים עַל רַגְלוֹי, חָמוּ לִיָּה בְרִיּוֹן
 כְּלָהוּ, וְדַחְלוּ מִקַּמִּיָּה, וְהוּוּ נִטְלִין בְּתַרְיָה, כְּעַבְדִּין קַמִּי
 מִלְּכָא. וְהוּא אֲמַר לוֹן, אָנָּא וְאֶתוֹן, (תהלים צה) בּוֹאוּ
 נִשְׁתַּחֲוּה וְנִכְרַעַה נִבְרַכָּה לְפָנֵי יי' עוֹשֵׁנוּ, וְכִלְהוּ אָתוּ
 בְּתַרְיָה. כִּיּוֹן דְחָמוּ דְאָדָם סָגִיד לְהֵאִי אֶתֵּר, וְאֶתְדַבְּק
 בֵּיה, כְּלָהוּ אֶתְמַשְׁכוּ אֶבְתַּרְיָה, וְגָרִים מוֹתָא לִיָּה, וְלִכְל
 עֵלְמָא.

כִּדִּין אֲשֶׁתַּי אָדָם לְכַמָּה גְּוֹוִינִן, זְמַנִּין לְטָב, זְמַנִּין
 לְבִישׁ. זְמַנִּין רוּגְזָא, זְמַנִּין נִיּוּחָא. זְמַנִּין דִּינָא,
 וְזְמַנִּין רַחֲמֵי. זְמַנִּין חַיִּי, זְמַנִּין מוּתָא. וְלֹא קָאִים בְּקִיּוּמָא
 תְּדִיר בְּחַד מְנַיְיחָו. בְּגִין דִּהֵהוּא אֲתֵר גְּרַמָּא לִיָּה. וְעַל דָּא
 אֲקָרִי, לַהֲט הַחֲרָב הַמַּתְּהַפֶּכֶת, מִן סִטְרָא דָּא, לְסִטְרָא
 דָּא, מִן טַב לְבִישׁ, מִן רַחֲמֵי לְדִינָא, מִן שְׁלוֹם לְקֶרְבָּא,
 אֲתֵהֲפִיכַת הִיא לְכֻלָּא. וְאֲקָרִי טוֹב וְרַע, דְּכֹתִיב וּמַעֲץ
 הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ.

וּמִלְכָּא עֲלָאָה, רַחֲמָא עַל עוֹבְדֵי יְדוּי, אוֹכַח לִיָּה, וְאָמַר
 לִיָּה וּמַעֲץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ,
 וְהוּא לָא קָבִיל מַנְיָה, וְאֲתַמְשֹׁךְ בְּתֵר אֲתִתִּיָּה, וְאֲתַתְּרֹךְ
 לְעֵלְמִין. דִּהֵא אֲתַתָּא לְאַתֵּר דָּא סִלְקָא, וְלֹא יִתִּיר.
 וְאֲתַתָּא גָּרִים מוּתָא לְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, לְעֵלְמָא דְּאֲתִי כְּתִיב, (ישעיה סה) כִּי כִימֵי הָעֵץ יִמֵּי
 עָמִי. כִּימֵי הָעֵץ: הֵהוּא עֵץ דְּאֲשֶׁתִּמּוּדַע. בֵּיָּה זְמַנָּא
 כְּתִיב, (ישעיה כה) בִּלְע הַמּוֹת לְנִצָּח וּמַחָה יְיָ אֱלֹהִים דְּמַעָּה
 מֵעַל כָּל פְּנִים.

בְּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרִשְׁת בְּהַר

(ויקרא כ"ה) וַיְדַבֵּר יי' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת אֵלֵיהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה וְגו'. הָאִי קָרָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אוֹקִימְנָא, דְּהִיא סִלְקָא וּמִתְחַבְּרָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא בְּזוּוּגָא שְׁלִים.

הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה וְגו'. תָּא חַזִּי, פִּיּוּן דְּעָאֵל לֵילִיא, וְתַרְעִין סְתִימִין, דִּינִין תַּתְּאִין מִתְעַרְיִין בְּעֵלְמָא, וְאֶזְלִין וְשִׂאטִין, חֲמָרִי וְאֶתְנִי וְכַלְבִּי. חֲמָרִי הָא אוֹקִימְנָא, וְכַלְבִּי וְאֶתְנִי, לָא שָׂאטֵן וְלָא אֶזְלִין, אֶלָּא בְּהוּ עֵבְדִי חֲרָשִׂיא לְבַנֵּי נָשָׂא. כְּגוֹן בְּלָעָם, וְאוֹקִמוּהָ. כְּדִין כָּל בְּנֵי עֵלְמָא נִימִין, וּמְזַבַּח תַּתְּאָה דְּלִבְר אֶתּוֹקֵד.

בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, אֶתְעַר רוּחַ צְפוֹן, וּמַהֲהוּא מְזַבַּח תַּתְּאָה, נְפִיק שְׁלֵהוּבָא דְּאִשָּׁא, וְתַרְעִין אֶתְפְּתַחוּ, וְדִינִין תַּתְּאִין אֶתְכַנְשׁוּ בְּנוֹקְבֵייהוּ, וְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא אֶזְלִי וְשִׂאט, וְתַרְעִין דְּגֵן עֵדֵן אֶתְפְּתַחוּ, עַד דְּמָטִי (נ"א צִפְרָא) הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, אֶתְפְּלַג לְכַמָּה סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְעָאֵל (דף ק"ח ע"א) תַּחֲתוֹת גְּדַפּוּי דְּתַרְנַגּוּלָא וְקֶאֱרִי.

כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁתְּכַח בֵּין צִדִּיקֵיא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד

פְּרֻשַׁת בְּהַר

(ויקרא כ"ה) וַיִּדְבֹר יי' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (ויקרא ו) זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה וְגו'. הָאִי קָרָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אוֹקִימָנָא, דְּהִיא סִלְקָא וּמִתְחַבְּרָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא בְּזוּוּגָא שְׁלִים.

הִיא הָעוֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה וְגו'. תָּא חַזִּי, פִּיּוּן דְּעָאֵל לֵילִיא, וְתַרְעִין סְתִימִין, דִּינִין תַּתְּאִין מִתְעַרִין בְּעֵלְמָא, וְאֶזְלִין וְשִׂאטִין, חֲמָרִי וְאֶתְנִי וְכִלְבִּי. חֲמָרִי הָא אוֹקִימָנָא, וְכִלְבִּי וְאֶתְנִי, לָא שָׂאטֵן וְלָא אֶזְלִין, אֶלָּא בְּהוּ עֲבִדִי חֲרָשִׂיא לְבַנֵּי נָשָׂא. כְּגוֹן בְּלָעָם, וְאוֹקִמוּתָהּ. כְּדִין כָּל בְּנֵי עֵלְמָא נִימִין, וּמְזֻבַּח תַּתְּאֵה דְּלִבֵּר אֶתּוֹקֵד.

בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, אֶתְעַר רִיחַ צְפוֹן, וּמַהֲהוּא מְזֻבַּח תַּתְּאֵה, נְפִיק שְׁלֵהוּבָא דְּאִשָּׁא, וְתַרְעִין אֶתְפְּתַחוּ, וְדִינִין תַּתְּאִין אֶתְכַנְשׁוּ בְּנוֹקְבֵייהוּ, וְהֵהוּא שְׁלֵהוּבָא אֶזְלִי וְשִׂאט, וְתַרְעִין דְּגֵן עֵדֵן אֶתְפְּתַחוּ, עַד דְּמָטִי (נ"א צִפְרָא) הֵהוּא שְׁלֵהוּבָא, אֶתְפְּלַג לְכַמָּה סְטָרִין דְּעֵלְמָא, וְעָאֵל (דף ק"ח ע"א) תַּחֲתוֹת גְּדַפּוּי דְּתַרְנַגּוּלָא וְקָאֲרִי.

כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶשְׁתַּכַּח בֵּין צִדִיקָיָא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַד

דְּאֵתִי צַפְרָא. פִּיּוֹן דְּאֵתִי צַפְרָא, אֲשֶׁתְּכַחוּ מִשְׁתַּעֲיִן בְּרִזָּא
 חָדָא. וְאֵית לָהּ נִיּוּחָא בְּבַעְלָהּ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, עַל
 מוֹקְדָה עַל הַמְּזִיבָה כָּל הַלַּיְלָה וְגו'. עַד הַבֶּקֶר, דְּהָא
 בְּצַפְרָא דִּינִין וְשִׁלְהוּבִין אֲשֶׁתְּכַכוּ, וְכַדִּין אֲתַעַר אֲבַרְהָם
 בְּעַלְמָא, וְנִיּוּחָא הוּא דְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, פִּיּוֹן דְּעָאלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, לָא אֲשֶׁתְּכַחוּ בָּהּ
 דִּינִין תַּתְּאִין, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל הוּת בָּהּ בְּנִיּוּחָא, עַל
 כְּנַפֵּי דְכְּרוּבִים. כְּמָה דְאַתְמַר, דְכְּתִיב, (ישעיה א) צֶדֶק יִלְיִן
 בָּהּ. כְּדִין הוּת לָהּ נִיּוּחָא מְכֻלָּא. דְּהָא יִשְׂרָאֵל לָא נִיּוּמִין,
 עַד דְּמִקְרַבֵּי קְרַבְנָא דִּבִּין הָעַרְבִים, וְאַסְתְּלִיקוּ דִּינִין.
 וְעוֹלָה הוּת אֲתוּקַד עַל מַדְבְּחָא, וְכַדִּין הוּת לָהּ נִיּוּחָא
 מְכֻלָּא, וְלָא אֲשֶׁתְּכַח אֲלָא אֲתַתָּא בְּבַעְלָהּ, הֵדָא הוּא
 דְכְּתִיב כִּי תִבְאוּ וְגו' וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ, נִיּוּחָא וְדָאִי. (ויקרא כה)
 וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ שַׁבַּת לַיְי, שַׁבַּת לַיְי מִמֶּשׁ.

תּוּ פְתַח רַבִּי אֶלְעָזָר, (שמות כא) כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ
 שָׁנִים יַעֲבֹד וְגו'. בְּגִין דְּכָל בֶּר יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגְּזֹר,
 דְּאֵית בֵּיהּ רְשִׁימָא קְדִישָׁא, אֵית לֵיהּ נִיּוּחָא בְּשִׁמְטָה.
 דְּהָא דִּילֵיהּ הוּא הַהוּא שִׁמְטָה, לְנִיּוּחָא בֵּיהּ. וְדָא אֶקְרִי
 שַׁבַּת הָאָרֶץ, וְדָאִי חִירוּ אֵית בָּהּ. נִיּוּחָא בָּהּ, כְּמָה דְשַׁבַּת
 נִיּוּחָא הוּא דְכֻלָּא, הַכִּי נָמִי שִׁמְטָה נִיּוּחָא דְכֻלָּא, נִיּוּחָא
 הוּא דְרוּחָא וְגוּפָא.